

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. ректора ЗВО

Вікторія ПЕТРУШЕНКО

“ 31 ” серпня 20 23 року

« ПОГОДЖУЮ»

Завідувач кафедри терапевтичної
стоматології, професор ЗВО

Марія ШІНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА

“ 28 ” серпня 20 23 року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

ТЕРАПЕВТИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

(5 курс)

Спеціальність	221 Стоматологія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Стоматологія», 2022
Навчальний рік	2023-2024
Кафедра	Терапевтичної стоматології
Лектор	Курдиш Лариса Федорівна, кандидат медичних наук, доцент ЗВО Мунтян Олена Вікторівна, кандидат медичних наук, доцент ЗВО Ковальчук Ліна Олександрівна, кандидат медичних наук, доцент ЗВО
Контактна інформація	terstom@vnm.edu.ua Вул. В.Стуса, 2
Укладач силабусу	Ковальчук Ліна Олександрівна, кандидат медичних наук, доцент ЗВО

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП / місце дисципліни в ОПП	ОК 31 // дисципліна професійної підготовки
Курс, семестр	5 курс (IX і X семестри)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин / кількість кредитів ЄКТС)	270 годин / 9 кредитів ЄКТС
Кількість змістових модулів	6 модулів
Структура дисципліни	Лекції – 20 годин Практичні заняття – 150 годин Самостійна робота – 100 годин
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна (або дистанційна згідно наказу)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність

Предметом вивчення навчальної дисципліни на цьому етапі є питання етіології, патогенезу, клінічних проявів захворювань слизової оболонки порожнини рота, методів їх лікування, а також загальнодержавних та індивідуальних профілактичних заходів.

Дисципліна орієнтована на отримання знань про етіологію, патогенез, клінічні прояви захворювань твердих тканин зубів, пародонту, слизової оболонки порожнини рота, методи їх лікування, а також методи їх профілактики, формування навичок обстеження стоматологічного хворого, виявлення провідних синдромів і симптомів, обґрунтування і формулювання попереднього і остаточного діагнозу; проведення лікування захворювань твердих тканин зубів, пародонту, слизової оболонки порожнини рота та їх ускладнень, проведення первинної та вторинної їх профілактики.

Передреквізити (Prerequisite)

- Анатомія людини (клінічні особливості будови зубів, пародонту, слизової оболонки порожнини рота та органів ротової порожнини)
- Гістологія, цитологія та ембріологія (гістологічні особливості будови зубів, пародонту, слизової оболонки порожнини рота та органів ротової порожнини, ембріогенез органів ротової порожнини)
- Біоорганічна та біологічна хімія (біохімічні та біофізичні процеси в твердих та м'яких тканинах органів ротової порожнини)
- Патологічна анатомія (патоморфологічні ознаки захворювань органів ротової порожнини)
- Фізіологія (фізіологічні процеси, що відбуваються в твердих і м'яких тканинах органів ротової порожнини, передача больового імпульсу по твердих тканинах зуба)
- Патофізіологія (патологічні процеси, що відбуваються у твердих і м'яких тканинах органів ротової порожнини)
- Мікробіологія, вірусологія та імунологія (методи мікробіологічних досліджень, мікрофлора ротової порожнини в нормі і при патології)
- Клінічна фармакологія (знання про лікарські засоби, які використовуються в стоматології)
- Внутрішня медицина (методи обстеження хворого, клінічні ознаки загальносоматичних захворювань, які можуть мати прояви в ротовій порожнині, особливості лікувальної тактики щодо пацієнтів з загальносоматичною патологією)

- Пропедевтика терапевтичної стоматології (питання клінічних особливостей будови зубів, тканин та органів порожнини рота, організації та оснащення стоматологічного кабінету, принципів, способів і етапів препарування каріозних порожнин різної локалізації, складу, властивостей та методик використання стоматологічних пломбувальних матеріалів, ендодонтичної обробки порожнини зубів та кореневих каналів, матеріалів та методів їх пломбування)

Мета курсу та його значення для професійної діяльності

Метою викладання навчальної дисципліни “Терапевтична стоматологія” на п’ятому році навчання є підготовка лікаря-стоматолога, здатного діагностувати, профілакувати і лікувати захворювання слизової оболонки порожнини рота, а також вдосконалювати і систематизувати знання та уміння з усіх розділів терапевтичної стоматології.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров’я», спеціальності 221 «Стоматологія», освітньої програми «Стоматологія» дисципліна «Терапевтична стоматологія V курс» забезпечує набуття студентами наступних програмних компетентностей :

- інтегральна: ІК: Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у галузі охорони здоров’я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень і/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

- Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації..

ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

- спеціальні:

ФК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.

ФК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

ФК 3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

ФК 4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК 5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК 6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК 7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

ФК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

ФК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК 12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.

ФК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне)

ФК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

Постреквізити (Postrequisite)

Терапевтична стоматологія є фундаментальною наукою, що інтегрується з іншими стоматологічними дисциплінами, а саме хірургічною, ортопедичною, дитячою стоматологією задля формування умінь застосовувати отримані знання в процесі подальшого вивчення усіх клінічних дисциплін і в майбутній професійній діяльності.

3. Результати навчання

Терапевтична стоматологія як навчальна дисципліна закладає фундамент для формування в подальшому інтегративних кінцевих програмних результатів навчання згідно з освітньо-професійною програмою другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія», освітньої програми «Стоматологія», а саме:

ПРН1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1 – 1, 2, 3, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 48, 49, 51, 52); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2 – розділ 1).

ПРН2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5 – 2. 3. 6. 7. 8. 9. 11. 12. 13. 14).

ПРН3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5 - 2. 3. 6. 7. 8. 9. 11. 12. 13. 14, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2 розділ 1).

ПРН4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1, а саме 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13).

ПРН 5. Встановлювати діагноз невідкладних станів за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі), в умовах надзвичайної ситуації, воєнного стану, нестачі інформації та обмеженого часу (за списком 4 – 2. 8. 13. 18).

ПРН 6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

ПРН7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

ПРН 8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2 розділ 1) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2 розділ 1) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3 – весь розділ) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1, а саме 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13).

ПРН 13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4, а саме 2. 8. 13. 18).

ПРН 15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

ПРН 19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списком 2 розділ 1, за списком 2.1, а саме 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6. а саме 4. 8. 9).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списком 2 розділ 1, за списком 2.1, а саме 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7, а саме 2, 3, 4, 7, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 22, 23, 24, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 37, 38. 46).

ПРН 23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4, а саме 2. 8. 13. 18) в умовах обмеженого часу (за списком 6. а саме 4. 8. 9, за списком 7, а саме 2, 13, 16, 23, 24, 29, 30, 33).

Результати навчання для дисципліни.

По завершенню вивчення дисципліни «Терапевтична стоматологія» на п'ятому курсі студенти повинні **знати**:

- Клінічні особливості анатомо-гістологічної будови зубів, пародонта, слизової оболонки та органів порожнини рота
- Класифікації хвороб зубів, пародонта, слизової оболонки порожнини рота
- Основні методи обстеження стоматологічних хворих
- Клінічні ознаки стоматологічних захворювань
- Основні клінічні та біохімічні показники норми біологічних рідин організму людини
- Принципи проведення диференційної діагностики стоматологічних захворювань
- Принципи та етапи лікування стоматологічних хворих
- Види, рівні та заходи профілактики хвороб зубів, пародонта та слизової оболонки порожнини рота
- Основні ознаки невідкладних станів на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, у лікувальній установі)
- Тактику, алгоритми надання екстреної медичної допомоги на стоматологічному прийомі та за будь-яких обставин в умовах обмеженого часу

ВМІТИ:

- проводити обстеження стоматологічного хворого;
- аналізувати зміни в будові твердих тканин зубів, пульпи, пародонту, пародонту, слизової оболонки порожнини рота, що пов'язані з віком та патологічними станами;
- обґрунтовувати і формулювати попередній діагноз;
- проводити диференціальну діагностику;
- аналізувати результати обстеження стоматологічного хворого;
- ставити клінічний діагноз основних захворювань зубів, пародонту, слизової оболонки порожнини рота;
- виявити та ідентифікувати прояви соматичних, інфекційних захворювань в порожнині рота
- визначити характер та принципи лікування пацієнтів у клініці терапевтичної стоматології;
- виявити різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених стоматологічних захворювань;
- проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології;
- визначити необхідний режим праці та дієти при лікуванні стоматологічних захворювань;
- визначити діагноз невідкладного стану;
- визначити тактику та надання екстреної медичної допомоги;

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 4. «Хвороби слизової оболонки порожнини рота» Змістовних модулів 4	IX семестр 135 год. / 4,5 кредитів ECTS	Практичні заняття № 1-16 Теми для самостійного опрацювання № 1-7
Модуль 5. «Поглиблення клінічного мислення студентів. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань. Диспансеризація хворих у терапевта-стоматолога» Змістовних модулів 2	X семестр 135 год./ 4,5 кредити ECTS	Практичні заняття № 17-32 Теми для самостійного опрацювання № 8-14

Дисципліна включає 32 теми, які поділені на 6 тематичних модулів.

Теми практичних занять

Модуль 4. Хвороби слизової оболонки порожнини рота.

Змістовний модуль 8. Первинні ураження слизової оболонки порожнини рота.

Тема 1. Анатомо-фізіологічні, гістологічні особливості слизової оболонки порожнини рота і червоної кайми губ. Захисні фактори слизової оболонки порожнини рота. Слина, її склад і фізіологічна роль

Тема 2. Класифікації захворювань слизової оболонки порожнини рота. Особливості обстеження хворих із захворюваннями СОПР. Патологічні процеси на слизовій оболонці ротової порожнини та червоної кайми губ. Первинні та вторинні елементи ураження.

Тема 3. Травматичні ураження слизової оболонки порожнини рота. Лейкоплакія СОПР. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференціальна діагностика, лікування та профілактика.

Тема 4. Аутоінфекційні стоматити. Первинний гострий катаральний стоматит. Гострий і хронічний рецидивуючий герпетичний стоматит. Гострий афтозний стоматит. Етіологія. Патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Тема 5. Аутоінфекційні стоматити. Виразковий стоматит. Мікотичні ураження слизової оболонки порожнини рота Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

Змістовний модуль 9. Інфекційні захворювання. Етіологія, патогенез, прояви на слизовій оболонці порожнини рота. Їх клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога

Тема 6. Прояви вірусних інфекцій на СОПР. Грип, ящур, інфекційний мононуклеоз. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика, лікування та профілактика. ВІЛ-інфекція. Прояви у порожнині рота, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога

Тема 7. Прояви бактеріальних інфекцій на СОПР. Туберкульоз, сифіліс, гонорея. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика. Лікування та профілактика. Тактика лікаря-стоматолога.

Змістовний модуль 10. Зміни слизової оболонки порожнини рота при соматичних захворюваннях, алергічних ураженнях та екзогенних інтоксикаціях. Тактика лікаря-стоматолога

Тема 8. Зміни слизової оболонки порожнини рота при загальносоматичній патології: захворювання травного каналу, серцево-судинної та ендокринної системи. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 9. Зміни слизової оболонки порожнини рота при захворюваннях крові і кровотворних органів. Зміни слизової оболонки порожнини рота при гіпо- та авітамінозах. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 10. Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний плесканий лишай. Пухирчатка. Червоний вовчак. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 11. Види алергічних реакцій та їх прояви у щелепно-лицевій ділянці. Анафілактичний шок. набряк Квінке. Алергічні медикаментозні стоматити. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, диференційна діагностика. Надання екстреної допомоги.

Тема 12. Прояви алергічних захворювань та інтоксикаційних уражень у порожнині рота. Багатоформна ексудативна еритема. Синдроми Стивенса-Джонсона і Лайєла. Хронічний рецидивуючий афтозний стоматит. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, лікування та профілактика. Зміни на слизовій оболонці порожнини рота при екзогенних інтоксикаціях.

Змістовний модуль 11. Хвороби язика та губ. Передракові захворювання слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Стоматогенна хроніоінтоксикація.

Тема 13. Захворювання язика і губ. Первинні і вторинні глосити. Неврогенні захворювання язика. Самостійні і симптоматичні хейліти. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.

Тема 14 Передракові захворювання. Класифікація передраків слизової оболонки порожнини рота та червоної кайми губ. Облігатні та факультативні передраки СОПР і ЧКГ. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика. Прогноз та профілактика передракових захворювань.

Тема 15. Медична документація терапевтичного прийому. Захист академічної історії хвороби.

Тема 16. Опрацювання практичних навичок за модулем №4. Залік

Модуль 5. Поглиблення клінічного мислення студентів. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань.

Змістовний модуль 12. Особливості клініко-лабораторного обстеження, диференційна діагностика захворювань твердих тканин зубів та ендодонта. Сучасні методи лікування та профілактики

Тема 17. Диференційна діагностика некаріозних уражень твердих тканин зубів. Сучасні методи лікування та профілактики некаріозних уражень зубів.

Тема 18. Диференційна діагностика каріозних уражень твердих тканин зубів. Сучасні методи лікування та профілактики каріозних уражень зубів.

Тема 19. Диференційна діагностика гострих і хронічних пульпітів, та пульпітів у стадії загострення. Дистрофічні зміни в пульпі при загальних захворюваннях організму. Сучасні технології лікування пульпітів.

Тема 20. Диференційна діагностика періодонтитів. Рентгенологічна діагностика періодонтитів. Сучасні технології лікування періодонтитів.

Змістовний модуль 13. Особливості клініко-лабораторного обстеження хворих із змінами тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота (СОПР). Диференціальна діагностика захворювань тканин пародонта та слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи їх лікування, диспансеризації та профілактики

Тема 21. Диференційна діагностика запальних захворювань пародонту. Катаральний, гіпертрофічний, виразковий гінгівіт та папіліт. Лікування та профілактика.

Тема 22. Диференційна діагностика запально-дистрофічних і дистрофічних уражень пародонту. Локалізований і генералізований пародонтит. Пародонтоз. Ідіопатичні ураження пародонту. Периімплантні захворювання.

Тема 23. Сучасні методи лікування та профілактики запально-дистрофічних, дистрофічних уражень пародонту, ідіопатичних і периімплантних захворювань.

Тема 24. Диференційна діагностика травматичних та аутоінфекційних уражень слизової оболонки порожнини рота. Сучасні методи лікування та профілактики.

Тема 25. Диференційна діагностика проявів бактеріальних та вірусних інфекцій у щелепно-лицевій ділянці. Тактика лікаря-стоматолога.

Тема 26. Диференційна діагностика уражень слизової оболонки порожнини рота при загальносоматичній патології: захворюваннях травного каналу, серцево-судинної, ендокринної, нервової систем та органів кровотворення. Сучасні методи лікування та профілактики.

Тема 27. Диференційна діагностика ускладнень лікарської терапії, що пов'язані з алергією, інтоксикаціями та дизбактеріозом. Тактика лікаря-стоматолога. Надання невідкладної допомоги.

Тема 28. Диференційна діагностика дерматозів з аутоімунним компонентом. Клініка, діагностика, тактика лікаря-стоматолога.

Тема 29. Диференційна діагностика захворювань язика та губ. Сучасні методи лікування та профілактики.

Тема 30. Передракові захворювання щелепно-лицевої ділянки. Диференційна діагностика і тактика лікаря-стоматолога. Особливості надання стоматологічної допомоги у воєний час та під час пандемії COVID-19.

Тема 31. Опрацювання практичних навичок за модулем №5.

Тема 32. Аналіз роботи випускника. Диференційований залік.

Теми для самостійного опрацювання

1. Хронічний рецидивний герпес. Причини, патогенез, клініка, діагностика, лікування, профілактика.

2. Хронічний виразковий стоматит. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування та профілактика.
3. Дифтерія. Скарлатина. Етіологія, патогенез, клінічні прояви на слизовій оболонці порожнини рота, діагностика, лікування та профілактика
4. Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Червоний вовчак. Тактика лікаря-стоматолога
5. Зміни слизової оболонки порожнини рота при дерматозах з аутоімунним компонентом. Пемфігоїди.
6. Ураження слизової оболонки порожнини рота при променевій хворобі
7. Передракові захворювання. Особливості обстеження, прогноз та профілактика передракових хвороб.
8. Етіологія та патогенез карієсу зубів
9. Рентгенологічна характеристика змін в періодонті за С.А. Вайндрухом
10. Сучасний ендодонтичний інструментарій для очищення, розширення та пломбування кореневих каналів. Стандарти ISO. Методика використання
11. Інструментальна обробка кореневих каналів "Step-back" "Crown-down" технікою
12. Основи естетичної реставрації зубів
13. Теоретичні основи профілактики, рівні, види і методи профілактики
14. Диспансеризація стоматологічних хворих

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

Перелік практичних навичок , якими повинен оволодіти кожний студент V курсу з модулю №4 терапевтичної стоматології «Хвороби слизової оболонки порожнини рота»

1. Провести клінічне обстеження хворого з патологією слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
2. Взяти матеріал для цитологічного і бактеріологічного досліджень.
3. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові, сечі, біохімічного аналізу крові на вміст глюкози.
4. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення та електрознеболення.
5. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
6. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
7. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.
8. Визначити і оцінити гігієнічні індекси порожнини рота і оцінити їх.
9. Виписати рецепти медикаментозних засобів і призначити фізіотерапевтичне лікування.
10. Провести професійну гігієну порожнини рота.
11. Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота.

Перелік практичних навичок , якими повинен оволодіти кожний студент V курсу з модулю №5 терапевтичної стоматології «Поглиблення клінічного мислення

студентів. Сучасні методи діагностики, лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань. Диспансеризація хворих у терапевта-стоматолога».

1. Обладнати стоматологічний кабінет і забезпечити його функціонування з дотриманням основ ергономіки в стоматології.
2. Працювати стоматологічним обладнанням та інструментами, вміти їх стерилізувати.
3. Оформити звітно-облікову документацію стоматолога, аналізувати кількісні та якісні показники роботи лікаря-стоматолога на терапевтичному прийомі.
4. Провести клінічне обстеження хворого з патологією зубів, тканин пародонту, слизової оболонки порожнини рота; правильно оформити історію хвороби, скласти план обстеження та лікування хворого.
5. Визначити гігієнічні індекси порожнини рота та оцінити їх.
6. Визначити індекси РМА, ПІ, КПІ, СРІТН, пробу Шиллера-Писарева, індекс кровоточивості та вміти їх аналізувати.
7. Провести такі додаткові методи обстеження пацієнта та вміти їх оцінити:
  - ЕОД
  - проба В.І. Кулаженка
  - ТЕР
  - алергологічні проби (прик-тест звичайний та ротаційний)
8. Вміти аналізувати рентгенограми зубів, тканин пародонту; реопародонтограми.
9. Аналізувати результати цитологічного, гістологічного, бактеріологічного дослідження пацієнта, клінічного аналізу крові та сечі, біохімічного аналізу крові та сечі.
10. Виконати аплікаційне, інфільтраційне, провідникове знеболення.
11. Провести вибілювання зубів.
12. Провести ремінералізацію твердих тканин зубів.
13. Покрити зуби лікувальними та профілактичними лаками, гелями.
14. Провести герметизацію фісур.
15. Препарувати каріозні порожнини під різні пломбувальні матеріали.
16. Проводити розкриття порожнин зубів.
17. Виконати ампутацію та екстирпацію пульпи.
18. Накладати девіталізуючі засоби при лікуванні пульпіту.
19. Лікувати запалення та ушкодження пульпи методом збереження її життєдіяльності.
20. Провести медикаментозну та інструментальну обробку кореневих каналів.
21. Виконати імпрегнацію, депофрез, запломбувати кореневі канали (пастами, цементами, штифтами).
22. Закрити перфорацію дна, стінок каріозної порожнини та порожнини зуба.
23. Накладати тимчасові пломби і герметичні пов'язки при лікуванні карієсу, пульпіту, періодонтиту.
24. Пломбувати відпрепаровані каріозні порожнини зуба цементами, амальгамами, композиційними матеріалами.
25. Провести шліфування та полірування пломб з усіх видів пломбувальних матеріалів.
26. Взяти матеріал для цитологічного та бактеріологічного досліджень.
27. Провести видалення зубних відкладень.
28. Виконати вибіркове зішліфовування та вирівнювання оклюзійної поверхні зубів.
29. Проводити іригацію, інстиляцію та аплікацію лікарських засобів.
30. Накладати нетвердіючі та твердіючі пов'язки при лікуванні захворювань пародонту.
31. Виконати діатермокоагуляцію при лікуванні пульпіту, періодонтиту, захворювань тканин пародонту та слизової оболонки порожнини рота.
32. Провести інтрадентарний електрофрез, вакуум-масаж.
33. Виконати розтин пародонтального абсцесу.
34. Провести кюретаж пародонтальних кишень.
35. Надати невідкладну допомогу хворому при непритомності, колапсі, шоку.
36. Надати невідкладну допомогу хворому при набряку Квінке, анафілактичному шоку.

37. Вміти провести штучне дихання та непрямий масаж серця.
38. Виписати рецепти медикаментозних засобів та призначити фізіотерапевтичне лікування.
39. Провести професійну гігієну порожнини рота.
40. Дати рекомендації щодо гігієни порожнини рота.
41. Володіти формами та методами санітарно-просвітницької роботи.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та проміжних контролів, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи, підготовка презентацій, таблиць. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на практичних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Індивідуальна робота включає опрацювання наукової літератури, підготовку оглядів з наданих тем для презентації на засіданнях студентського наукового гуртка, виконання науково-практичних досліджень, участь у профільних олімпіадах, науково-практичних конференціях, конкурсах студентських наукових робіт.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної поза аудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: кафедра терапевтичної стоматології / Студенту / Очна форма навчання / Стоматологія / 2 курс / Навчально-методичні матеріали /

або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології>.

Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua

5. Форми та методи контролю успішності навчання

Поточний контроль на практичних заняттях	Методи: усне опитування; письмове опитування; тестовий контроль; розв'язування ситуаційних задач; структурований за процедурою контроль практичних навичок та умінь відповідно до переліку практичних навиків до кожного заняття.
Контроль засвоєння тематичного розділу дисципліни на проміжних контрольних заняттях	Методи: усне або письмове опитування, електронне тестування, розв'язання ситуаційних задач, контроль практичних навичок
Підсумковий семестровий контроль (залік) по завершенню IX семестру	Згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи)
Підсумковий контроль дисципліни – диференційований залік	Методи: усне опитування (згідно положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи))
Засоби діагностики успішності навчання	Теоретичні питання, тести, клінічно-орієнтовані ситуаційні завдання, практичні завдання, демонстрація практичних навичок

6. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи>)

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Проміжні розділові контролю	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок
Контроль практичних навичок	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок
Залік	За 200-бальною шкалою (середня арифметична оцінка за семестр конвертується в бали) Зараховано: від 122 до 200 балів Не зараховано: менше 122 балів (див. Шкалу оцінювання)
Підсумковий контроль дисципліни	з Оцінка за диференційований залік: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «незадовільно» / не склав
Оцінювання дисципліни	Поточна успішність – від 72 до 120 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 120-бальною шкалою): 60% оцінки за дисципліну Підсумковий контроль – від 50 до 80 балів: 40% оцінки за дисципліну Індивідуальна робота – від 6 до 12 балів Сумарно від 122 до 200 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
0-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
--	----------	--	---

7. Політика навчальної дисципліни

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен вчасно приходити на практичне заняття, теоретично підготовленим згідно теми. Форма одягу: медичний халат, змінне взуття, маска, рукавички. Під час обговорення теми заняття дотримуватися етичних норм та толерантності. Під час відпрацювання практичних навичок дотримуватися правил техніки безпеки та ергономіки.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів під час заняття заборонено (окрім надзвичайних ситуацій для виклику допомоги). Дозволено використовувати наступні електронні девайси: обладнання для мультимедійного викладення матеріалу, девайси для відпрацювання практичних навичок.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності (списування, користування мобільним телефоном під час оцінювання знань, тощо) під час поточного та підсумкових контролів студент отримує оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології> черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент повинен дати відповіді на теоретичні питання та виконати практичні завдання з пропущеної теми. Для відпрацювання лекції студент повинен зробити короткий конспект пропущеної теми, орієнтуватися в темі та бути готовим до дискусії/відповіді на питання з тематики лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І. Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни (від 6 до 12) студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно

Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім. М.І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім. М.І. Пирогова ([https://www.vnmu.edu.ua/ Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна%20інформація/Основні%20документи)). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є Microsoft Team, Google Meets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри ([https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра терапевтичної стоматології/ Студенту](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра%20терапевтичної%20стоматології/Студенту) або [https://www.vnmu.edu.ua/ кафедра терапевтичної стоматології/ Новини](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра%20терапевтичної%20стоматології/Новини)).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (Viber, Telegram, WhatsApp) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

1. Навчальні ресурси

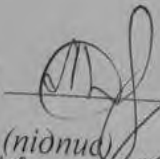
Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри ([https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології / Студенту](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології/Студенту)). Консультації проводяться два рази на тиждень згідно графіку консультацій.

2. **Розклад та розподіл груп по викладачам** опублікований на веб-сторінці кафедри ([https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології/ Студенту](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології/Студенту)).

3. **Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни** опубліковані на веб-сторінці кафедри ([https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології/ Студенту](https://www.vnmu.edu.ua/кафедра-терапевтичної-стоматології/Студенту))

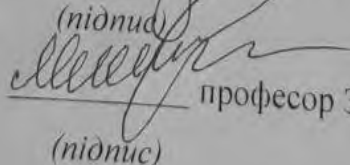
Силабус з дисципліни «Терапевтична стоматологія (V курс)» обговорено та затверджено на засіданні кафедри терапевтичної стом. (протокол № 1, від «29» 08 2022 року)

Відповідальний за курс

(підпис)

доцент ЗВО Ліна КОВАЛЬЧУК

Завідувач кафедри

(підпис)

професор ЗВО Марія ШІНКАРУК-ДИКОВИЦЬКА